

Wstępna ocena przezimowania upraw¹ w 2025 r.

30.04.2025 r.

 2,9 %

wzrost powierzchni zasiewów
zbóż ozimych w porównaniu z za-
siewami z 2024 r.

Z przeprowadzonych badań polowych wynika, że w bieżącym roku uprawy ozime przezimowały podobnie jak w roku ubiegłym, praktycznie bez strat. Przebieg warunków agrometeorologicznych w okresie zimy był na ogół korzystny dla zimujących roślin, a notowane spadki temperatury powietrza w lutym (lokalnie poniżej -20°C przy gruncie) nie zagrażały oziminom.

W większości województw nie odnotowano strat w powierzchni zasianych ozimin lub straty były niewielkie. Przyczyną niewielkich uszkodzeń upraw ozimych były głównie wysuszające wiatry oraz szkody dokonane przez zwierzyne leśną.

Na początku marca nastąpiło ruszenie wegetacji roślin ozimych i trwałych użytków zielonych. W ciągu miesiąca wykonywano wiosenne prace polowe. Na znacznym obszarze kraju rozpoczęto siewy zbóż jarych, a lokalnie przystąpiono do siewów warzyw gruntowych. Utrzymujący się w ciągu miesiąca niedobór opadów przyczynił się jednak do obniżenia poziomu wilgotności gleby. W drugiej dekadzie marca na skutek spadku temperatury powietrza dochodziło lokalnie do nieznacznych szkód mrozowych, zwłaszcza młodych pędów i pąków kwiatowych czereśni i innych gatunków drzew pestkowych. Chłodne dni i nocne przymrozki w pierwszej dekadzie kwietnia hamowały wschody roślin oraz spowalniały tempo ich wzrostu. W wielu rejonach kraju obserwowano niedobory opadów deszczu, powodujące znaczne przesuszenie gleby.

Ostateczna ocena strat zimowych, jak i wiosennych oraz ocena stanu zasiewów upraw rolnych i ogrodniczych zostanie przeprowadzona w drugiej połowie maja br.

Ocena stanu roślin ozimych zasianych jesienią 2024 r., pod zbiory w 2025 r.

Z oceny przeprowadzonej w listopadzie ubiegłego roku przez rzeczoznawców terenowych GUS wynika, że zbóż ozimych pod zbiory w 2025 r. zasiano ok. 4,6 mln ha, tj. o ok. 2,9% więcej niż w roku ubiegłym, z tego:

- pszenicy ozimej ponad 2,2 mln ha,
- żyta ok. 0,7 mln ha,
- pszenżyta ozimego ponad 1,2 mln ha,
- jęczmienia ozimego ponad 0,4 mln ha,
- mieszanek zbożowych ozimych ok. 0,1 mln ha.

Powierzchnię obsianą rzepakiem i rzepikiem ozimym szacuje się na ok. 1,0 mln ha.

W wyniku niedoboru opadów deszczu w wielu rejonach kraju obserwuje się nadmierne przesuszenie wierzchniej warstwy gleby

Powierzchnia zbóż ozimych zasianych jesienią 2024 r. pod zbiory w 2025 r. wyniosła ok. 4,6 mln ha

¹ Informacja zawiera wyniki wstępnej oceny przezimowania upraw ozimych oraz roślin sadowniczych przeprowadzonej przez rzeczoznawców wojewódzkich GUS. Oceny dokonano na podstawie badań monolitowych przeprowadzonych w połowie marca, a także przeprowadzonej pod koniec marca lustracji pól, łąk i sadów oraz obserwacji warunków agrometeorologicznych i ich wpływu na stan upraw rolnych i ogrodniczych.

W optymalnych terminach agrotechnicznych zasiano blisko 86% powierzchni pszenicy ozimej, ponad 94% powierzchni żyta, ok. 91% powierzchni jęczmienia ozimego, blisko 89% powierzchni pszenżyta ozimego, blisko 88% powierzchni ozimych mieszanek zbożowych i ok. 93% powierzchni rzepaku i rzepiku ozimego.

Stan zasiewów zbóż ozimych, tj. pszenicy i żyta oceniono na poziomie nieco wyższym od oceny ubiegłorocznej, natomiast zasiewy jęczmienia, pszenżyta i mieszanek zbożowych oceniono na poziomie roku ubiegłego (Tabl.1.). Plantacje rzepaku i rzepiku ozimego średnio w kraju oceniono na poziomie 4,0 stopnia kwalifikacyjnego, tj. na poziomie oceny ubiegłorocznej.

Tabl. 1. Ocena stanu zasiewów ozimin w listopadzie 2024 r.

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	w stopniach kwalifikacyjnych ^{a)}							
Pszenica	3,6	3,7	3,9	3,8	3,8	3,8	3,9	4,0
Żyto	3,6	3,7	3,6	3,9	3,8	3,8	4,0	4,1
Jęczmień	3,6	3,7	3,8	3,9	3,8	3,8	4,0	4,0
Pszenżyto	3,6	3,6	3,7	3,9	3,9	3,9	4,0	4,0
Mieszanki zbożowe	3,6	3,6	3,5	3,8	3,7	3,8	3,9	3,9
Rzepak i rzepik	3,8	3,8	3,9	4,0	3,9	3,9	4,0	4,0

a) Stopień „5” oznacza stan bardzo dobry, „4” – dobry, „3” – dostateczny, „2” – słaby, „1” – zły, kłęskowy.

Przebieg warunków agrometeorologicznych w okresie zimy 2024/2025

Temperatura powietrza w listopadzie podtrzymywała wegetację i stwarzała dobre warunki dla wschodów, wzrostu i rozwoju późno zasianych ozimin. Umożliwiła także wykonywanie jesiennych prac polowych oraz zbiorów roślin okopowych i pastewnych. Oziminy wysiane w optymalnych terminach agrotechnicznych krzewiły się.

Przebieg pogody w okresie zimy nie stwarzał na ogół bezpośredniego zagrożenia dla roślin. Utrzymująca się w grudniu i styczniu wysoka jak na tę porę roku temperatura powietrza, wzrastająca okresami powyżej 10°C powodowała zakłócenia w zimowym spoczynku ozimin. Występujące okresami dobowe wahania temperatury powietrza, powodujące rozmarzanie i ponowne zamarzanie wierzchniej warstwy gleby, lokalnie mogły powodować osłabienie systemu korzeniowego roślin. Notowane w drugiej i trzeciej dekadzie lutego duże spadki temperatury powietrza przy powierzchni gruntu, dochodzące miejscami nawet do -20°C i poniżej, były krótkotrwałe i nie spowodowały nadmiernego wychłodzenia gleby na głębokości wężła krzewienia. W wyniku notowanych pod koniec miesiąca dobowych wahań temperatury powietrza powtarzały się procesy zamarzania i rozmarzania wierzchniej warstwy gleby, mogące lokalnie powodować osłabienie systemu korzeniowego roślin.

Ciepła i słoneczna pogoda w pierwszej dekadzie marca br. sprzyjała rozpoczęciu wegetacji roślin ozimych i trwałych użytków zielonych. Warunki agrometeorologiczne w marcu umożliwiły prowadzenie wiosennych prac polowych. Na znacznym obszarze kraju rozpoczęto siew owsa, pszenicy jarej i jęczmienia jarego. Utrzymujący się w ciągu miesiąca niedobór opadów przyczynił się jednak do obniżenia poziomu wilgotności gleby.

Przebieg warunków pogodowych w okresie zimy był na ogół korzystny dla zimujących roślin

W kwietniu na obszarze kraju panowały zróżnicowane warunki agrometeorologiczne. Chłodne dni i nocne przymrozki w pierwszej dekadzie kwietnia hamowały wschody zbóż jarych oraz spowalniały tempo ich wzrostu. W wielu rejonach kraju obserwowano znaczne niedobory opadów deszczu, powodujące przesuszenie gleby.

Tabl. 2. Temperatura powietrza i opady w okresie od jesieni 2024 do wiosny 2025 r.

Wyszczególnienie	Średnia krajowa temperatura powietrza		Średnie krajowe sumy opadów	
	°C	odchylenie od normy ^{a)}	mm	% normy ^{a)}
JESIEŃ^{b)} 2024				
Wrzesień	16,9	3,2	67,9	118,0
Październik	10,1	1,3	33,2	71,0
Listopad	3,8	-0,2	31,8	80,1
ZIMA^{b)} 2024/2025				
Grudzień	2,5	2,3	27,5	70,6
Styczeń	2,0	3,2	33,6	92,5
Luty	-0,5	-0,1	13,5	42,7
WIOSNA^{b)} 2025				
Marzec	6,0	2,8	25,2	66,6

a) Jako normę IMiGW przyjmuje od 2021 r. średnie z lat 1991-2020.

b) Średnie miesięczne / obliczenia GUS na podstawie danych IMiGW/.

Wstępna ocena przezimowania zbóż ozimych oraz rzepaku i rzepiku

Z badań monolitowych i polowych przeprowadzonych przez rzeczoznawców wojewódzkich pod koniec lutego i w pierwszej połowie marca br. wynika, że uprawy ozime w całym kraju przezimowały podobnie jak w roku ubiegłym, praktycznie bez strat, a ich stan oceniany wczesną wiosną był dobry.

Lokalnie straty zimowe (uszkodzenia roślin) odnotowano w następujących województwach z powodu:

- wysuszających wiatrów w województwach: lubelskim, łódzkim i podkarpackim,
- występowania zastoisk wody w obniżeniach terenowych powodujących wymoknięcia roślin w województwie warmińsko-mazurskim,
- wahań temperatury powietrza w województwie lubuskim,
- innych przyczyn (np. zwierzyna leśna) w województwach: lubelskim i warmińsko-mazurskim.

Według oceny rzeczoznawców wojewódzkich GUS, w kraju do zaorania zakwalifikowano niespełna 0,1% powierzchni zasiewów zbóż ozimych oraz ok. 0,2% powierzchni rzepaku i rzepiku ozimego.

Do zaorania zakwalifikowano tylko ok. 1,3 tys. ha powierzchni zbóż ozimych oraz ok. 1,6 tys. ha powierzchni rzepaku i rzepiku zasianych jesienią 2024 r.

W badanych próbach monolitowych i polowych udział roślin żywych i nasion kietkujących wyniósł w bieżącym roku dla:

- pszenicy ozimej – ponad 94%,
- żyta – ponad 96%,
- jęczmienia ozimego – ok. 94%,
- pszenżyta ozimego – ok. 96%,
- rzepaku i rzepiku ozimego – ok. 92%.

Ponadto w badanych próbach monolitowych stwierdzono od 3% do 5% roślin wątpliwych (u których nie można było określić stopnia przezimowania i ostatecznej kondycji). Najwięcej roślin wątpliwych zanotowano na plantacjach rzepaku i rzepiku ozimego, a najmniej na plantacjach żyta.

Ocena przezimowania drzew, krzewów owocowych i plantacji jagodowych oraz stan upraw ogrodniczych

Okres zimowego spoczynku w sezonie 2024/25 sprzyjał utrzymaniu dobrej kondycji drzew owocowych w sadach. Jednocześnie łagodny przebieg zimy przyczynił się do nasilenia występowania mączniaka, parcha oraz szkodników roślin, co może skutkować koniecznością intensywnej ochrony chemicznej plantacji. Na przeważającym obszarze kraju deficyt opadów śniegu zasilającego na wiosnę wody gruntowe, miał negatywny wpływ na wigor roślin sadowniczych na początku okresu wegetacyjnego. W drugiej dekadzie marca na skutek spadku temperatury powietrza dochodziło lokalnie do nieznacznych szkód mrozowych, zwłaszcza młodych pędów i pąków kwiatowych czereśni i innych gatunków drzew pestkowych. Na plantacjach, które w ubiegłym roku doznały uszkodzeń gradowych, obserwowano zmniejszenie liczby pąków kwiatowych. Drzewa weszły w okres kwitnienia w terminach zbliżonych do średniej wieloletniej. Czynnikiem negatywnie wpływającym na kondycję drzew w tym czasie był brak opadów deszczu prowadzący do znacznych przesuszeń gleby.

Warunki pogodowe podczas spoczynku zimowego były sprzyjające dla krzewów owocowych oraz plantacji jagodowych. W konsekwencji nie odnotowano strat mrozowych roślin, a okres wegetacji rozpoczął się w pierwszej połowie marca, czyli w terminie zbliżonym do średniej wieloletniej. Do lokalnych uszkodzeń krzewów (m.in. porzeczki czarnej) i truskawek doszło na skutek przymrozków występujących przede wszystkim w drugiej dekadzie marca. Podobnie jak w przypadku drzew owocowych, negatywny wpływ na rozwój krzewów i plantacji jagodowych miał niski poziom wód gruntowych spowodowany niedoborem opadów deszczu.

Zaawansowanie prac polowych i siewów warzyw gruntowych pod koniec marca i na początku kwietnia 2025 r. było zróżnicowane. Głównymi czynnikami wpływającym na występowanie opóźnień było niedostateczne ogrzanie i uwilgotnienie gleby. Brak odpowiedniej ilości opadów spowodował także spowolnienie i osłabienie wschodów warzyw. Na licznych plantacjach obserwuje się stosowanie okryw, które mają na celu zapobieganie stratom wilgoci i poprawę warunków termicznych dla kietkujących roślin. W oczekiwaniu na sprzyjające warunki pogodowe producenci przygotowują rozsady, które będą wysadzone do gruntu w późniejszych terminach.

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Departament Rolnictwa i Środowiska

Dyrektor Marta Wojciechowska
Tel.: 22 608 31 28

Rozpowszechnianie:
Wydział Współpracy z Mediami

Tel. komórkowy: +48 695 255 032
Tel. stacjonarne: +48 22 608 38 04, +48 22 449 41 45,
+48 22 608 30 09

e-mail: obslugaprasowa@stat.gov.pl

www.stat.gov.pl

[@GUS_STAT](https://twitter.com/GUS_STAT)

[@GlownyUrzadStatystyczny](https://www.facebook.com/GlownyUrzadStatystyczny)

[gus_stat](https://www.instagram.com/gus_stat)

[glownyurządstatystyczny](https://www.youtube.com/glownyurządstatystyczny)

[glownyurządstatystyczny](https://www.linkedin.com/company/glownyurządstatystyczny)

Powiązane opracowania

[Produkcja upraw rolnych i ogrodnich w 2023 roku](#)

Temat dostępny w bazach danych

[BDL: Powierzchnia zasiewów](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[BDL: Uprawa roślin](#)